

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) ประกอบด้วย โครงการวิจัยย่อย 3 โครงการ คือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ความเสี่ยงด้านการลงทุนมีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี และ ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจ 3 จังหวัดการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้ว และจันทบุรี) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิจัยในความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี
 2. เพื่อศึกษาวิจัยในความเสี่ยงด้านการลงทุนมีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี
 3. เพื่อศึกษาวิจัยในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี
 4. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี
- การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สามารถสรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นมีดังนี้

ภาพที่ 5.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ

การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) พบว่า

1. ความเสี่ยงสภาพคล่องมีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีโดยภาพรวม ซึ่งมี 3 ปัจจัยหลักคือ

- 1) ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs
- 2) ศักยภาพทางการเงินด้านสภาพคล่องเกี่ยวกับเงินสด/เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน
- 3) ความผันผวนทางเศรษฐกิจในเขตการค้าชายแดนที่มีผลต่อรายได้ค่าใช้จ่าย และเงินทุนหมุนเวียน

2. ด้านความเสี่ยงด้านการลงทุนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ซึ่งมี 4 ปัจจัยหลักคือ

- 1) ศักยภาพการดำเนินงานทางการเงินเกี่ยวกับเงินระยะยาว
- 2) ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs
- 3) ศักยภาพทางการเงินด้านเงินลงทุนระยะยาวในการดำเนินงาน
- 4) ศักยภาพการบริหารเงินระยะยาว

3. ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีปัจจัยหลักคือ

- 1) ศักยภาพแห่งความสำเร็จ
- 2) ศักยภาพแห่งการวางแผน
- 3) ศักยภาพแห่งอำนาจ
- 4) ปัจจัยการผลิต
- 5) เงื่อนไขด้านอุปสงค์
- 6) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน
- 7) บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ธุรกิจ
- 8) เหตุการณ์ที่ควบคุมไม่ได้
- 9) หน่วยงานภาครัฐ

4. การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ (จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) พบว่า

1. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องด้านเงินทุนหมุนเวียน มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก พบว่า 3 ปัจจัยหลักดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ด้านการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ SMEs ด้านการตลาด การผลิต การบริหารการเงิน การดำเนินงานด้านยอดขาย ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทนและกำไร หนี้สินและความเป็นเจ้าของธุรกิจ

2. ความเสี่ยงด้านเงินทุนต่อการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก พบว่า 4 ปัจจัยหลักที่ได้กล่าวข้างต้น มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ด้านการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ SMEs ด้านการตลาด การผลิต การบริหารการเงิน การดำเนินงานด้านยอดขาย ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทนและกำไร หนี้สินและความเป็นเจ้าของธุรกิจ

3. ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจ 3 จังหวัดการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้ว และจันทบุรี) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน พบว่า ศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและสระแก้วได้ แต่ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การวิจัยด้านความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี

การวิเคราะห์และประเมินแนวทางในการจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีในการสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อการแก้ปัญหาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้พบว่า

1) ความเสี่ยงในการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งผู้ประกอบการ SMEs แก้ปัญหาโดยการใช้สินเชื่อหรือกู้ยืมนอกระบบ รวมถึงการใช้เงินทุนสะสมของเจ้าของกิจการนำมาใช้หมุนเวียนในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า และไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางธุรกิจ

2) ผู้ประกอบการ SMEs บางส่วนมักจะประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน เนื่องจากนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจ โดยการใช้สินทรัพย์และเงินลงทุนที่ผิดประเภททำให้เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอหรือทันต่อการดำเนินงาน

3) ฤดูกาลการท่องเที่ยวมีผลต่อการสร้างรายได้ ซึ่งกรณีเป็นช่วงการท่องเที่ยวชบเซาทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ขาดรายได้หรือรายได้น้อยลงไม่เพียงพอต่อการลงทุนหมุนเวียนทำให้ต้องพยายามหาเงินทุนซึ่งมักมาจากเงินทุนนอกระบบมาใช้ก่อน ก่อให้เกิดภาวะดอกเบี้ยที่สูง

4) การขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการบริหารกิจการมีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนและอาจก่อให้เกิดอุปสรรคการดำเนินธุรกิจ SMEs และหรืออาจเลิกกิจการในเขตการค้าชายแดนไทยกัมพูชาได้ง่าย

5) ความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อสร้างรายได้หรือยอดขายและมีผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ในการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตการค้าชายแดนไทยกัมพูชาได้ง่ายเช่นกัน

6) การเปลี่ยนแปลงภาวะเบี้ยและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนส่งผลให้ลูกค้ากัมพูชา มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการค้าที่สามารถติดต่อกับผู้ผลิตโดยตรงได้ง่าย ทำให้มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างผู้ประกอบการ SMEs รายเดิมที่เป็นพ่อค้าคนกลางทั้งค้าส่งและค้าปลีกมียอดขายลดลง

2. การวิจัยด้านความเสี่ยงด้านการลงทุนของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี

การวิเคราะห์และประเมินแนวทางในการจัดการความเสี่ยงด้านการลงทุนของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ในการสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อการแก้ปัญหาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจผู้วิจัยได้พบว่า

1) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนเงินทุนระยะยาว ซึ่งมีผลต่อศักยภาพในการดำเนินธุรกิจในด้านการขยายตลาดสร้างยอดขายหรือรายได้ และการขยายตัวในเชิงธุรกิจ

2) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีความเสี่ยงจากผลกระทบของต้นทุนดอกเบี้ยที่สูงทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้สินคืนแก่ผู้ให้สินเชื่อไม่ได้ตามที่กำหนด

3) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ไม่มีหลักประกันสินเชื่อ หรือหลักทรัพย์ไม่เพียงพอในการค้ำประกัน ทำให้โอกาสการกู้ยืมหรือขอสินเชื่อเพื่อการขยายตัวทางธุรกิจทำได้ยาก

3. การวิจัยด้านศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน ผู้วิจัยได้พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดนค่อนข้างมีศักยภาพของการเป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะศักยภาพแห่งความสำเร็จ และศักยภาพแห่งอำนาจ อาทิ ความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีเครือข่าย แต่ยังคงต้องการเพิ่มเติมศักยภาพด้านการวางแผน เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่ยังไม่มีวางแผนที่ชัดเจน โดยเฉพาะด้านแผนธุรกิจ นอกจากนี้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พบว่าอุปสรรคสำหรับการแข่งขันของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน คือ นโยบายและการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ได้แก่ การเมือง เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่ถือเป็นโอกาสในการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการ คือ บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ธุรกิจและปัจจัยการผลิต แต่ทั้งนี้กิจการค้าชายแดนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของการเติบโตแบบอ้อมตัว และพยายามปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการพัฒนาศักยภาพในด้านของความรู้ เช่น การเข้ารับการอบรมสัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่ายระหว่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) ครั้งนี้ ประกอบด้วยงานวิจัย 3 เรื่อง ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ด้านความเสี่ยงด้านการลงทุนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี และ ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก จังหวัดสระแก้วและจันทบุรีที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การอภิปรายผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีโดยภาพรวม ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เกิดจาก 3 ปัจจัยหลักดังนี้

1) ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs คือปัจจัยที่เกี่ยวกับความสามารถ ศักยภาพและประสิทธิภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในการบริหารสภาพคล่อง และความเสี่ยงในการบริหารสภาพคล่องของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs

2) ศักยภาพทางการเงินด้านสภาพคล่องเกี่ยวกับเงินสด/เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน คือปัจจัยที่เกี่ยวกับความต้องการเงินทุนหมุนเวียน การได้มาและใช้ไปของการดำเนินงานด้านเงินทุนหมุนเวียน และความเสี่ยงต่อการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน

3) ความผันผวนทางเศรษฐกิจในเขตการค้าชายแดนที่มีผลต่อรายได้ค่าใช้จ่าย และเงินทุนหมุนเวียน คือปัจจัยที่เกี่ยวกับความผันผวนทางเศรษฐกิจในเขตการค้าชายแดน ความผันผวนทางเศรษฐกิจในเขตการค้าชายแดนที่มีผลต่อศักยภาพ และทำให้เกิดความเสี่ยงต่อเงินทุนหมุนเวียนหรือเงินกู้ระยะสั้นของธุรกิจ SMEs

และ 3 ปัจจัยหลักที่ได้กล่าวข้างต้น มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ด้านการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ SMEs การตลาด การผลิต การบริหารการเงิน การดำเนินงานด้านยอดขาย ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทนและกำไร หนี้สินและความเป็นเจ้าของธุรกิจ ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทยกัมพูชาในการลงทุน การเติบโตทางธุรกิจ SMEs การจ้างงาน และการแข่งขันทางการค้าของธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี

1.2 ความเสี่ยงด้านการลงทุนที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจังหวัดจันทบุรีโดยภาพรวม ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความเสี่ยงด้านการลงทุนของผู้ประกอบธุรกิจ SMEs เกิดจาก 4 ปัจจัยหลักดังนี้

1) ศักยภาพการดำเนินงานทางการเงินเกี่ยวกับเงินกู้ระยะยาวคือปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงของการได้มาและใช้ไปของเงินกู้ระยะยาว

2) ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs คือปัจจัยที่เกี่ยวกับความสามารถ ศักยภาพ และความเสี่ยงในการบริหารเงินกู้ระยะยาว ด้านประสิทธิภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงของผลการดำเนินงานด้านเงินกู้ระยะยาวของธุรกิจ SMEs

3) ศักยภาพทางการเงินด้านเงินลงทุนระยะยาวในการดำเนินงาน คือปัจจัยที่เกี่ยวกับความต้องการ และศักยภาพด้านเงินลงทุนระยะยาวในการดำเนินธุรกิจ ความเสี่ยงต่อความขาดแคลนเงินลงทุนระยะยาว

4) ศักยภาพการบริหารเงินลงทุนระยะยาวคือปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงของแหล่งเงินกู้ระยะยาว ด้านประสิทธิภาพ ศักยภาพ และความเสี่ยงในการบริหารเงินกู้ระยะยาวนำมาลงทุนในสินทรัพย์ นโยบายการบริหารเงินลงทุนระยะยาว ความเสี่ยงของนโยบายการบริหารเงินทุน/เงินกู้ระยะยาว

จาก 4 ปัจจัยหลักที่ได้กล่าวข้างต้น เป็นผลให้เกิดอุปสรรคในการเติบโตและการขยายกิจการของธุรกิจ SMEs และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในกลุ่มการค้าชายแดนไทยกัมพูชาในด้านการลงทุน การจ้างงาน การกระจายรายได้ในชุมชนเขตการค้าชายแดน รวมถึงต้นทุนเงินทุนนอกระบบสูงมากเกินกว่าผู้เป็นลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้จากสาเหตุการใช้สินเชื่อนอกระบบ

1.3 ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน

1) ศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและสระแก้วได้

2) ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจด้านอัตราการเติบโตของผลตอบแทนจากการลงทุนเมื่อเทียบกับปีก่อน

1.4 การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) สามารถอภิปรายได้ว่า ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเงินทุนและศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพธุรกิจในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้ว และจันทบุรี) และมีผลต่อเศรษฐกิจการค้าชายแดนที่มีผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจ SMEs การบริหารจัดการทางการเงิน

2 การอภิปรายผลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ประกอบการได้พบว่า

2.1 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีในการสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อ การแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้วิจัยได้พบว่า ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องจากการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ทำให้การดำเนินงานของธุรกิจมีปัญหาและอุปสรรคต่อการหยุดชะงักของธุรกิจ SMEs การขยายตัวทางธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทำได้ยาก การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนและการได้รับสินเชื่อระยะสั้นในระบบที่มีต้นทุนเงินทุน/ดอกเบี้ยที่ต่ำ เกิดภาวะดอกเบี้ยสูงจากเงินทุนนอกระบบ มีผลกระทบต่อรายได้และยอดขายที่ลดต่ำลงและทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ขาดศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจตนเองได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่องระยะยาวสอดคล้องกับพินิจา กัญชบุตร (2559) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจเกิดความล้มเหลว จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้ 1) การบริหารการตลาดผิดพลาด 2) ขาดการบริหารจัดการแหล่งเงินทุน 3) ไร้ประสิทธิภาพทางการจัดการ 4) ผู้บริหารขาดทักษะในการจัดการงาน 5) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดหาและจัดจ้างแรงงาน 6) มีอุปสรรคหรือภัยคุกคามต่างๆ

2.2 ความเสี่ยงด้านการลงทุนของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ในการสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อ การแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้พบว่า ความเสี่ยงด้านเงินทุนจากการขาดแคลนเงินทุนระยะยาว ขาดการได้รับสินเชื่อระยะยาวในระบบที่มีต้นทุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ มีผลให้การขยายตลาดและการผลิตทำได้ยาก ต้นทุนเงินทุนในการกู้ยืมนอกระบบสูงทำให้เกิดภาวะดอกเบี้ยไม่สามารถชำระหนี้ได้ หลักประกันสินเชื่อหรือหลักทรัพย์ไม่เพียงพอในการขอสินเชื่อระบบสถาบันการเงินที่สนับสนุนธุรกิจ SMEs เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ประกอบการได้ เนื่องจากสิทธิในพื้นที่เป็นของผู้ประกอบการให้เช่าพื้นที่และหน่วยงานราชการ ทำให้ขาดโอกาสการขอสินเชื่อระยะยาวเพื่อการขยายกิจการหรือการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นสถานที่ตั้งในประกอบการอย่างถาวรได้ และไม่สามารถการขยายกิจการและการเติบโตในธุรกิจของผู้ประกอบการได้ในระยะยาวได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้กล่าวถึงเหตุผลของการส่งเสริมและสนับสนุน SME ด้านแหล่งเงินทุนคือ แหล่งเงินทุนเพื่อ SME แม้มีหลากหลาย แต่เข้าถึงยาก ถ้าไม่มีเงินเก็บทั้งชีวิตหรือมรดกที่

ครอบครัวสร้างไว้ให้ แหล่งเงินทุนหลักๆ ของ SME ในปัจจุบัน ก็คือ “การกู้ยืมนอกระบบ” อาทิเยี่ยมเพื่อน เพื่อนบ้าน หรือแม้กระทั่งเจ้านายและเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น และ “การขอสินเชื่อ” ทั้งจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ จากการสำรวจ SME ไทย ภายใต้โครงการจัดทำข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ เพื่อการพัฒนาประจำปี 2558 (Global Entrepreneurship Monitor: GEM) พบว่าแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ที่กำลังจัดตั้งธุรกิจส่วนใหญ่ คือ ใช้เงินออมของตนเองร้อยละ 59.3 รองลงมา คือ หยิบยืมจากสมาชิกในครอบครัว สินเชื่อ ธนาคารหรือสถาบันการเงิน และกู้ยืมจากเพื่อน ที่ร้อยละ 24.1 ร้อยละ 14.1 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ ในส่วนของแหล่งเงินทุนในระบบ ทั้งจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ พบว่าที่ผ่านมา SME ยังเข้าถึงได้ไม่มากนัก โดยในปี 2557 สินเชื่อคงค้างของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบที่ให้กับ SME มีจำนวนถึง 4.4 ล้าน ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนสินเชื่อ SME ต่อสินเชื่อคงค้างรวม ที่ร้อยละ 32.3 - 34.5 ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้ SME ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากปัจจัยหลักๆ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ปัญหาจากผู้ประกอบการ SME อาทิขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีหลักประกันไม่เพียงพอ ระบบบัญชีไม่เป็นมาตรฐาน หรือ ไม่มีประวัติกับสถาบันการเงินมาก่อน 2) ปัญหาของสถาบันการเงิน เช่น ข้อจำกัดด้านเงินทุน กฎระเบียบที่ขาดความยืดหยุ่น 3) ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือปัญหาเรื่องการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือมีหลักประกันไม่เพียงพอ

2.3 ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้ว และจันทบุรี) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน ผู้วิจัยได้พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดนค่อนข้างมีศักยภาพของการเป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะ ศักยภาพแห่งความสำเร็จ และศักยภาพแห่งอำนาจ อาทิ ความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีเครือข่าย แต่ยังคงต้องการเพิ่มเติมศักยภาพด้านการวางแผน เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่ยังไม่มีที่ชัดเจน โดยเฉพาะด้านแผนธุรกิจ นอกจากนี้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พบว่า อุปสรรคสำหรับการแข่งขันของผู้ประกอบการในพื้นที่ชายแดน คือ นโยบายและการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ได้แก่ การเมือง เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่ถือเป็นโอกาสในการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการ คือ บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ธุรกิจและปัจจัยการผลิต แต่ทั้งนี้กิจการค้าชายแดนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของการเติบโตแบบอิมิตัว และพยายามปรับเปลี่ยนตนเองให้สามารถสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการพัฒนาศักยภาพในด้านของความรู้ เช่น การเข้ารับการอบรมสัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่ายระหว่างกัน

2.4 การพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกเพื่อการแก้ไข ปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) พบว่า องค์ประกอบ 3 ด้านคือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเงินทุนและศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีผลต่อผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในการลงทุนเพื่อการดำเนินงานและการขยายกิจการในพื้นที่สถานประกอบการ การจ้างแรงงาน การขยายตลาด ภาระต้นทุนเงินทุนที่สูงจากหนี้นอกระบบ การขาดแคลนแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำ และรวมถึงการสร้าง ความได้เปรียบทางการค้าของธุรกิจ SMEs ทำได้ยาก ซึ่งมีผลต่อระบบเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก (จังหวัดสระแก้ว และจันทบุรี) ในการขยายการลงทุนทางธุรกิจ การจ้างงาน ต้นทุนเงินทุนหรือดอกเบี้ยของเงินกู้นอกระบบ และกระจายรายได้สู่ชุมชนเขตการค้าชายแดนไทยกัมพูชา

2.5 ดัชนีชี้วัดที่สามารถกำหนดความเสี่ยงในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนจังหวัดสระแก้วและจันทบุรีคือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน ความเสี่ยงการลงทุนทางการเงิน และศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ซึ่งแต่ละด้านมีตัวชี้วัดที่สำคัญดังนี้

2.5.1 ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินมีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs คือ ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs ศักยภาพทางการเงินด้านสภาพคล่องเกี่ยวกับเงินสด/เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน และความผันผวนทางเศรษฐกิจในเขตการค้าชายแดนที่มีผลต่อรายได้ค่าใช้จ่าย และเงินทุนหมุนเวียน

2.5.2 ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงด้านการลงทุนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs คือ ศักยภาพการดำเนินงานทางการเงินเกี่ยวกับเงินทุนระยะยาว ศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs ศักยภาพทางการเงินด้านเงินลงทุนระยะยาวในการดำเนินงาน และศักยภาพการบริหารเงินทุนระยะยาว

2.5.3 ดัชนีชี้วัดศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs คือ ศักยภาพแห่งความสำเร็จ ศักยภาพแห่งการวางแผน ศักยภาพแห่งอำนาจ ปัจจัยการผลิต เงื่อนไขด้านอุปสงค์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ธุรกิจ เหตุการณ์ที่ควบคุมไม่ได้และการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาศักยภาพธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพื่อการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ(จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี) ครั้งนี้ ประกอบด้วยงานวิจัย 3 เรื่อง ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ SMEs ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ด้านความเสี่ยงด้านการลงทุนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออกจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี และ ศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก จังหวัดสระแก้วและจันทบุรีที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1.1 การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงิน และการบริหารเงินทุนหมุนเวียน เพื่อหาแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักยภาพมากขึ้นในการประกอบการ

1.2 การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนควรให้ความสำคัญกับการให้เข้าถึงและเข้าใจในการกำหนดนโยบายภาครัฐเพื่อการปรับตัวการดำเนินธุรกิจสำหรับนโยบายการแก้ปัญหาโดยรวมของภาครัฐ เพื่อการลดผลกระทบที่เป็นความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดน รวมถึงการสนับสนุนการฟื้นฟูและเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการขนาดเล็ก

(Micro SMEs) โดยการสนับสนุนวงเงินกู้ที่เหมาะสม และให้เข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายและถูกต้องตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงการสนับสนุนวงเงินหมุนเวียนในลักษณะต่างๆ ผ่านสถาบันการเงิน ได้แก่ การให้กู้ยืมแบบ revolving credit loan เป็นต้น

1.3 การพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ SMEs ในเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนภาคตะวันออก จังหวัดสระแก้วและจันทบุรี ควรให้ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนด้านเงินลงทุนที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการใน รายพื้นที่โดยพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ สิทธิการใช้ทรัพย์สินเพื่อการประกอบการธุรกิจเป็นหลักค้า ประกัน หรือภาครัฐเป็นตัวแทนการค้าประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ เป็นต้น โดยเน้นการสร้างและส่งเสริม ความเข้มแข็งของธุรกิจมากกว่าการให้ความสำคัญกับหลักทรัพย์ค้ำประกันในการพิจารณาสนับสนุนวงเงิน ลงทุนระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรใน เขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนของพื้นที่จังหวัดสระแก้วและจังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีการ เติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยอื่นๆ ที่สร้างความเข้มแข็งทางการเงิน ให้กับผู้ประกอบการ SMEs ไทยให้สามารถเป็นคู่ค้ากับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างการ เติบโตให้กับเศรษฐกิจของประเทศไทย

2.2 งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาแนวทางการบริหารจัดการด้านความเสี่ยง ทางการเงิน ซึ่งผู้วิจัยได้พบว่า มีปัจจัยอื่น ๆ ที่ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อการสร้างความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจ ที่สามารถสืบทอดกิจการเป็นแบบกิจการรุ่นต่อรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีศักยภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี